beid. De behandeling geeft een inzicht in de tallooze vraagstukken en in de eigenaardigheden van elke kostencategorie. De afgerondheid der behandeling spreekt sterk uit de veelzijdigheid der punten die worden aangeroerd. Bij de werktuigen krijgen we niet alleen de theoretische grondslagen, we zien ook hoe we een annuïteit moeten berekenen en de machinekosten moeten journaliseeren in de boekhouding. Dientengevolge lijdt de grondigheid echter herhaaldelijk onder de noodzaak van te sterke beperking. We moeten b.v. op gezag aannemen, dat in de afschrijvingsmethode van *Volmer* een denkfout schuilt. We zien wel, dat de gevolgen onjuist zijn, doch vernemen niet, welke de denkfout is.

Dat het hoofdstuk over de verbijzondering der kosten bijzonder treft door de uitwerking in wiskundig functioneele richting vermeldde ik reeds. Met alle waardeering van deze opvatting waarvan ik boven reeds blijk gaf, is de bewering „Teneinde tot een eenigszins redelijk inzicht in het probleem van het verbijzonderen van de kosten te komen, is een inzicht in het wezen van het begrip functie noodzakelijk'' (p. 195) niet van overdrijving vrij te pleiten. Ik geloof niet, dat men te dezer zake praktisch reeds iets heeft bereikt, doch zonder eenigszins redelijk inzicht is men zeker niet gebleven. Zeer belangrijk zijn de beschouwingen over verrekening van de constante kosten bij wisselende bedrijfsdrukte. Het afleiden van den gemiddelden indirecten kostenopslag volgens de redeneering die K. aangeeft, wordt naar K. zegt voorzoover hem bekend, in de literatuur verwaarloosd. Inderdaad, ook deze beschouwingen werpen een geheel nieuw licht op de materie en met klem moet den lezer worden aangeraden aan pag. 211 e.v. en 219 e.v. bijzondere aandacht te besteden.

De beschouwingen over den kostprijs sluiten met een hoofdstukje met „practische complicaties'' die ik nooit onder dien naam zou samenvatten; het gaat n.l. in hoofdzaak over gemeenschappelijke kosten en kostenstandaards.

Het hoofdstuk over waardebepaling voor de balans vloeit uiteraard geheel voort uit de theorie van de vervangingswaarde, die de grondslagen geeft voor de waardeering der goederen, ook op de balans. Toch is de kennisneming interessant om de consequentie waartoe de theorie leidt, en de openbaring van het ernstig falen van het mechanisme der prijsvorming bij waardeering op basis van den uitgaafprijs.

De leer der financiering wordt door K. ingeleid met een analyse van de kapitaalvorming welke reeds bekend is uit Prof. *Limpergs* rede, uitgesproken op den verzekeringsdag van 1927. Daarna volgt een scherpe kritiek op de gebruikelijke verklaring van de financiering uit het liquiditeitsbeginsel; in de plaats daarvan treedt de analyse van dit probleem als een vraagstuk van prijsvorming op de vermogensmarkt. K. vervolgt met een schets van de functie der banken, de constructie van de vermogensmarkt en een analyse van de kapitaalbehoefte der bedrijfshuishouding en de wijze waarop daarin kan worden voorzien. Aan de functie van de effectenmarkt wordt een afzonderlijk hoofdstuk gewijd, evenals aan een aantal technisch-economische beschouwingen over het effectenwezen.

Op de financieringsproblemen volgt een hoofdstuk over de organisatie van een planhuishouding. Velen zullen van meening zijn, dat een beschouwing hierover in een inleiding (om dit woord dan maar te gebruiken) over bedrijfseconomie niet thuis behoort. De omstandigheid dat de schr. zich bijna paragraaf na paragraaf moet verontschuldigen voor de beperktheid in de behandeling, is ongetwijfeld een versterking van dit standpunt. Anderzijds staat vast, dat bij de organisatie eener plan-voortbrenging de beginselen der bedrijfseconomie een belangrijke rol zullen moeten spelen. Onmiskenbaar demonstreert zich dan het voordeel dat de bedrijfseconomie gehad heeft door haar waarnemingsmiddelen dichter naar de bedrijven te verleggen dan de algemeene economie, die daardoor in tal van opzichten ten achter is gebleven bij wat de bedrijfseconomie — in een heel wat korter tijdsbestek — bereikt heeft. Het boek van *Kleerekoper* is daarvan een getuigenis en zoo wordt het van beteekenis, wanneer de schrijver van dit werk een aantal richtlijnen voor planmatige productie aangeeft, vooral daar hij zoowel kritiek op onze ordening als richtlijnen voor een anderen opbouw aan zijn theorie ontleent. Van zijn denkbeelden dienaangaande noem ik: dwingend voorgeschreven toepassing van calculatie op basis van de vervangingswaarde, uitoefening van accountantscontrôle, beheerschte expansiepolitiek, uitgebreid statistisch onderzoek, contrôle op het financieringsplan der bedrijven, blokkade van deposito's, financiering van de seculaire expansie uit de besparingen voor den ouden dag, gebondenheid van de overheidsfinanciën aan den accountantsdienst, enz. Bijzonder geestig is de vraag die de schr. aan het eind van zijn schets opwerpt, n.l. of politiei zijn plan als een socialistische of als een kapitalistische huishouding zouden opvatten.

Het werk eindigt met een polemisch gedeelte, waarin het universalisme van *Spann*, de Oostenrijksche waardeleer en de balanstheorieën van *Schmalenbach* scherp worden becritiseerd.

Zoo zijn wij aan het eind gekomen van onze excursie door het werk van *Kleerekoper*. Deze merkt op blz. 227 van zijn boek op, bij de bespreking van Overhead Costs van *Clark*, dat „een volledige bespreking van een geconcentreerd boek van 487 pagina's over een bij beginners vrijwel onbekende stof te dezer plaatse onmogelijk (is)''. Ik zou deze woorden tot de mijne willen maken tegenover het werk van *Kleerekoper*, dat tot het uiterste is geconcentreerd en een schier onuitputtelijken rijkdom aan denkbeelden en inzichten openbaart. De samenstelling van dit boek moet een geweldige hoeveelheid arbeid gekost hebben in dien ruimeren zin, dat het de vrucht is van jarenlangen arbeid, ook toen aan dit boek wellicht nog niet gedacht werd. Het is geen gemakkelijk boek geworden, zeker niet voor beginners. Velen zullen het niet dan onder leiding kunnen bestudeeren, maar het staat vast, dat zij het moeten doen. Wie iets met bedrijfseconomie te doen heeft, mag dit werk niet onbestudeerd terzijde laten liggen. Ik hoop, dat hetgeen in bovenstaande regelen uit het boek werd weergegeven een goede keus is geweest en eenigermate een denkbeeld zal geven omtrent een werk waaraan wij alleen bij deze gelegenheid geen voldoende recht konden doen wedervaren. En wat de kritiek betreft, deze zou den lezer ongetwijfeld toch niet afschrikken, bovendien kan hij zich troosten met de „opmerking dat ook hier weer blijkt, dat in ons vak de gecritiseerde dikwijls boven zijn criticï blijkt te staan'' (*Kleerekoper* pag. 123). Ondergetekende wist dus, welken schoen hij zou kunnen aantrekken indien hij hem passen zou.

G. L. GROENEVELD

DOCUMENTATIE BIJ DEN OCTROOIRAAD

Lezing van den heer Ir. J. C. Santhagens ter gelegenheid van de Ledenvergadering van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency, op 25 Mei j.l.

De Octrooiraad is te beschouwen als een centrum van buitengewone documentatie op technisch gebied. Dit laat zich begrijpen, daar ten behoeve van het vooronderzoek het materiaal zóó is ingedeeld, dat onmiddellijk voor elk onderdeel der techniek de daarop betrekking hebbende gegevens ter beschikking zijn.

Bij de opening van het nieuwe gebouw van den Octrooiraad op 16 Oct. 1933 werd terecht door Zijne Excellentie den Minister van Economische Zaken den wensch uitgesproken, dat dit technische materiaal ook dienstbaar zou worden gemaakt aan voorlichting der industrie.

Waar de technische wetenschappen zich in de laatste decennia op een ongekende wijze ontwikkeld hebben, is het onmogelijk geworden het geheel der techniek te beheerschen en wordt de technicus gedwongen tot specialisatie, terwijl de industrieel, wil hij met succes kunnen concurreeren, genoodzaakt wordt de nieuwste uitvindingen en de meest moderne methoden in zijn bedrijf toe te passen. Hij heeft er dus alle belang bij den *stand der techniek* op elk gebied, dat voor hem van belang is, te kennen. De gegevens, die hij daarvoor noodig heeft, zijn aan den Octrooiraad te vinden, waar hij voorlichting kan vinden,

volledigen dan de bestaande vakliteratuur hem vermag te geven.

Er zal nog nagegaan moeten worden *op welke wijze* het geweldige technische archief van den Octrooiraad kan worden ingeschakeld tot doelmatige voorlichting der nijverheid.

Thans een enkel woord over dit materiaal zelf.

Een octrooi wordt alleen dán verleend, wanneer aan bepaalde, door de wet gestelde eischen is voldaan. Onder die eischen treedt vooral op den voorgrond de eisch, dat datgene, waarvoor octrooi verlangd wordt, *nieuw* zij.

Teneinde te kunnen beoordeelen, of de voor octrooieering gestelde voorwaarden zijn vervuld, is een *onderzoek* noodig. Dit onderzoek wordt verricht door zgn. *vooronderzoekers*.

Aan ieder dezer vooronderzoekers zijn bepaalde deelen der techniek toegewezen. Hiertoe is de geheele techniek, d.w.z. alle denkbare gebieden, waarop een uitvinding betrekking zou kunnen hebben, onderwerpsgewijze verdeeld in zgn. *uitvindingsklassen*.

Bij de in werkingtreding van den Octrooiraad is als uitgangspunt daarvoor gekozen de Duitsche indeeling der techniek. Ik zeg als *uitgangspunt*, daar sindsdien *eigen* inzichten, *eigen* practijk op belangrijke schaal tot afwijkingen van het Duitsche systeem hebben geleid, wat niet te verwonderen is bij een constant voortschrijdende techniek en een onafhankelijke visie. Voor p.m. $^2/_3$ bestaat echter nog congruentie.

Onze indeeling is er één (althans wat de hoofdindeeling betreft) naar het *doel*, in tegenstelling met de nieuwere Amerikaansche klassenindeeling, die alles samenvoegt wat dezelfde *werking* heeft, dus meer een functioneele indeeling.

Wij kneden *deeg* in kl. 2b (bakkerij), *rubber* in kl. 39a (plastische stoffen), *chocolade* in kl. 531, *klei* in kl. 80a (keramiek), niet nader genoemde stoffen in kl. 12e; de Amerikanen hebben alle kneedmachines en -werkwijzen vereenigd in één klasse; niet *wat*, doch *hoe* gekneed wordt, interesseert hen. Idem met *snijden* (bij ons in verschillende klassen afhangende van *wat* gesneden wordt: papier, weefsels, metaal, rubber, vleeschwaren, groenten, zeep, leder, glas, enz.

Dit wordt alleen even aangestipt, om te laten zien vanuit welke gezichtspunten men het vraagstuk der indeeling kan aanpakken. De decimale classificatie tracht door het systeem der gecombineerde cijfers beide elementen recht te doen wedervaren en biedt daardoor voordeelen, wier opsomming ons hier echter te ver zou voeren.

Bij de hier gebruikelijke indeeling is de techniek verdeeld in 89 klassen, deze klassen weer in onderklassen (p.m. 500) en deze wederom in groepen en ondergroepen (deze laatste ontstaan door splitsing van groepen, die te heterogeen dreigen te worden).

Groepen en ondergroepen vormen onze kleinste indeelingseenheden, hiervan zijn er p.m. 13000. Zij bevatten als regel een vrijwel homogene verzameling octrooischriften, betrekking hebbende op hetzelfde onderwerp. Zij zijn opgeborgen in groene mappen. In zoo'n map zijn, als de hoeveelheid klein is, de Nederlandsche, Duitsche, Britsche en Fransche octrooischriften in de genoemde volgorde en numeriek gerangschikt aanwezig; de Amerikaansche, wegens hun groote hoeveelheid en snelle aanwas apart in blauwe mappen. Is de groep te omvangrijk om het vele materiaal te kunnen bevatten, dan zijn de Nederlandsche, Duitsche, Britsche, Fransche O.S. opgeborgen in aparte groene mappen, met een lip, die de nationaliteit aangeeft. Enkele mappen met hun inhoud zullen U straks bij den rondgang getoond worden.

Als concreet voorbeeld van indeeling noem ik U iets wat den laatsten tijd erg „en vogue" is, nl. de ritssluitingen. Allereerst moet de klasse vastgesteld worden. Aan de hand van de „Indeeling der Techniek" waarin het klasse-schema is opgenomen, blijkt deze klasse 3 te zijn (kleeding). Deze klasse heeft 5 onderklassen, resp. 3a (onderkleeding), 3b (bovenkleeding), 3c (kleersluitingen), 3d (kleermakersbedrijf), 3e (pelswaren, enz.). De gezochte onderklasse is dus 3c.

Slaat U nu een oudere editie van het klasseschema op, dan zult U tevergeefs zoeken naar ritssluitingen, en wel daarom, omdat bij opstelling der schema's destijds de nu zoo populaire ritssluiting niet of nauwelijks bekend was. (Wel is de eerste ritssluiting reeds in 1896 geoctrooieerd, doch toentertijd vond dat geen belangstelling, hetgeen blijkt uit het feit, dat de volgende octrooieering pas in 1907 plaats vond).

Aangezien men niet voor elk octrooischrift direct een nieuwe rubriek opent, moest dus de ritssluiting, zijnde nergens anders onder te brengen, voorloopig worden geplaatst in groep 3c9 (verschillende kleedingsluitingen), iets wat wij hier noemen een „rommelgroep", waar voorloopig alles in gedaan wordt, wat niet in een der nauwkeurig gedefinieerde groepen kan worden ondergebracht (Natuurlijk moet die rommelgroep bij het vooronderzoek steeds nagekeken worden).

Spoedig groeide in de laatste jaren door toedoen der steeds talrijker wordende ritssluitingen de groep 3c9 tot ongekende proporties aan, wat aanleiding gaf tot afsplitsing van het heele onderwerp, dat vrij plotseling van belang is geworden.

De ritssluitingen werden daarom uit de moedergroep 3c9 gelicht en tot een zelfstandige ondergroep 3c9*a* gemaakt met de volgende scherpe definitie:

> „Schuifsluitingen met in elkaar grijpende organen, welke aan de randen der te verbinden deelen zijn aangebracht en die door middel van de verplaatsing van de schuif met elkaar in ingrijping worden gebracht".

Alle Nederlandsche, Duitsche, Fransche, Britsche, Amerikaansche O.S. op het gebied van ritssluitingen vindt U dus hier vereenigd, en de vooronderzoeker, die de nieuwheid van een nieuw ingediende octrooiaanvrage op dat gebied moet onderzoeken, kan zich in een paar uur tijd overtuigen, aan de hand dier mappen, of het nieuw is of niet.

Natuurlijk heeft de vooronderzoeker het niet altijd even gemakkelijk. Immers hier had hij drie gunstige factoren mee:

1e. een technisch gemakkelijk onderwerp
2e. een scherp gedefinieerd, ondubbelzinnig geval en
3e. een nog jonge rubriek, waarvoor niet ver teruggezocht hoeft te worden.

Geldt het uitvindingen op gebied van stoommachines en -ketels, weefgetouwen, waterbouwkunde, zeewezen, artillerie, dus techniecken met minstens een eeuw geschiedenis dan wordt het nieuwheidsonderzoek al veel lastiger, ook wanneer datgene, waarvoor uitsluitende rechten gevraagd worden van wijde en algemeene toepassing kan zijn. Bijv. iemand vraagt een bepaalde constructie op het gebied van werktuigen met roteerenden zuiger, kunnende werken met diverse media, zooals stoom, perslucht, water, verbrandingsmengsels, enz. te gebruiken als drijvend of gedreven werktuig, dus als stoommachine, luchtdrukmotor, watermotor, verbrandingsmotor, compressor, luchtpomp, vloeistofpomp, watermeter. We staan dan voor de keuze uit 7 onderklassen nl. 14b; 27c; 46a; 88b; 59e; 42c.

Een dergelijk geval brengt zwakheden in het Duitsche systeem naar voren, daar de meer algemeene klasse om zooiets in te deelen bij ons ontbreekt (de decimale indeeling geeft daarvoor een algemeen begrip, voorgesteld door een bepaald aanhangnummer).

Wij moeten ons ertoe bepalen, het ding in te deelen in één der genoemde onderklassen, die er het dichtstbij komt en voorts nauwkeurig te verwijzen naar alle groepen, die verder in aanmerking waren gekomen, wat de verplichting meebrengt om al die groepen af te zoeken.

Voorts moet het latere octrooi in alle genoemde groepen worden opgenomen als zgn. nevenclassificatie ter completeering van het materiaal en ter vergrooting van de trefkans bij het zoeken. Daarmee is de moeilijkheid in hoofdzaak ondervangen. Waakzaamheid van vooronderzoeker en classificator is in zulke gevallen geboden; technische ervaring en overzicht der techniek van beide moeten hier samenwerken om niets belangrijks over het hoofd te zien.

Hier zijn expres twee uitersten gekozen om te laten zien hoe de moeilijkheden van indeeling en vooronderzoek enorm uiteen kunnen loopen.

Alle mappen, die het vooronderzoekmateriaal bevatten, zijn op de zalen der vooronderzoekers ondergebracht; zij zitten er als het ware mee omringd. In een radius van enkele meters is alles aanwezig wat de vooronderzoeker voor het beoordeelen der nieuwe aanvragen in hoofdzaak noodig heeft. Voor uitbreiding van zijn recherche buiten zijn eigen gebied kan hij door middel van behoorlijk ingevulde bons groepen van andere vooronderzoekers te leen ontvangen.

Het materiaal omvat 2.200.000 octrooischriften; naast de complete Nederlandsche en Duitsche (vanaf 1877), bevat het de Fransche (vanaf 1902), de Britsche (vanaf 1909), de Amerikaansche (vanaf 1920).

Bij Engeland bestaat de mogelijkheid om ver terug te zoeken in de 19e eeuw, wat voor sommige zoo juist opgesomde oudere technieken absoluut noodzakelijk is.

De Engelschen geven nl. verkorte octrooien, zgn. „Abridgments", uit, behoorende tot één klasse en vereenigd in „Classbooks". Deze vormen een waardevolle aanvulling van het materiaal in de mappen.

Kennis der Engelsche classificatie kan voor het raadplegen daarvan niet ontbeerd worden.

Het octrooiwezen vindt in Engeland zijn oorsprong; het *eerste* octrooi ter wereld zal U straks getoond worden.

De genoemde hoeveelheid van 2.200.000 octrooischriften, verdeeld over de vooronderzoekers, neemt jaarlijks toe met p.m. 125.000 stuks, welke door den classificator worden ingedeeld op onderklasse, gesorteerd naar de 60 vooronderzoekers, die ieder gemiddeld om de 14 dagen een pak nieuwe octrooischriften toegezonden krijgen, welke reeds zoover ingedeeld zijn, dat zij slechts het groepnummer hebben toe te voegen, waarna ze nauwkeurig en op numerieke volgorde in de mappen worden opgeborgen.

Een bezending gesorteerde octrooischriften, gereed voor distributie zal U getoond worden.

Enkele speciale onderwerpen eischten een bijzondere, meer analytische wijze van classificeeren, belichaamd in een kaartsysteem naar componenten (bijv. de azokleurstoffen) of naar kenmerken (automatische telefonie), een soort determineermethode, die U bij den specialen rondgang getoond en uitgelegd zal worden.

Het onderzoek wordt aangevuld door geregelde lezing van vaktijdschriften (p.m. 400), waarvan het tableau U in de bibliotheek getoond zal worden. Nuttig is gebleken de tijdschriften te verdeelen in clubportefeuilles, circuleerend bij een bepaald aantal vooronderzoekers, die verwante gebieden behandelen, welke door de tijdschriften in die portefeuilles bestreken worden.

Voorts is er de technische boekerij, omvattende ongeveer 6200 boekwerken op verschillende manieren gecatalogiseerd, o.a. op klasse, maar ook op schrijversnaam. De meeste boeken bevinden zich in permanente uitleening bij den vooronderzoeker, die het meeste belang er bij heeft, eveneens in zijn onmiddellijk bereik; de rest berust in de bibliotheek.

Voor de chemici is een zeker aantal chemische werken van gelijk belang voor allen of althans voor velen; deze vormen een apart onder-bibliotheekje op de chemische zaal.

De octrooischriften, tijdschriften, boeken, worden voorts aangevuld met catalogi, fabrieksprospectussen, uittreksels, overdrukken, referaten e.d. Als hulpmiddelen ter oriëntatie in het materiaal moeten genoemd worden de „Indeeling der Techniek in Uitvindingsklassen" van 1930, een uitvoerig boekwerk, de systematische klassenlijst bevattende, met twee supplementen van 1932 en 1934, voorts als klapper daarop een door mij vervaardigd alphabetisch trefwoordenregister van p.m. 35000 woorden, eveneens met twee supplementen van 1933 en 1934, waardoor het aantal trefwoorden tegen de 40.000 loopt.

In de Openbare Leeszaal bevinden zich de complete Nederlandsche Octrooien:

a. op klasse, onderklasse en groep gerangschikt
b. in numerieke volgorde, gebundeld bij honderd tegelijk.

De groepen bevinden zich in kartonnen mappen, de opberging geschiedt volgens systeem-Keesing, wat weinig tijdroovend is.

Iedere belangstellende bezoeker kan in de Leeszaal zichzelf overtuigen of iets al dan niet in Nederland geoctrooieerd is.

De hulpmiddelen (klassenboek, trefwoordenregister, naamlijsten) staan te zijner beschikking, terwijl het personeel actief meewerkt.

De bibliotheek zelf, 3 verdiepingen omvattende, bevat octrooischriften van alle bij de Union aangesloten landen, te samen 3.5 millioen, gebundeld bij honderdtallen en numeriek gerangschikt. Voorts vindt men er alle ingebonden jaargangen der genoemde 400 tijdschriften en alle Eng. Classbooks nog eens compleet (in 3-voud aanwezig, 2 op de zalen, 1 in de bibliotheek.

Er is naast de technische bibliotheek ook nog een uitgebreid juridische bibliotheek met aparte kaartcatalogus.

(Overgenomen uit „Korte Mededeelingen" van het Instituut voor Efficiency Juli/Aug. 1934 no. 749)

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: Mej. Dr. R. PHILIPS en Drs. G. L. GROENEVELD voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en J. C. SPANGENBERG voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

I. ALGEMEEN

Verslag van het 4e Internationale Accountantscongres, gehouden van 17—22 Juli 1933 te Londen

Spangenberg, J. C. — In het Februari- en Maartnummer worden de op dit congres uitgebrachte referaten (zie onderstaande opsomming), alsmede het gevoerde debat, in het kort weergegeven.

International finance, door Sir Josiah Stamp;

Exchange fluctuations in relation to accounting as regards operating results and asset values, door A. E. Cutforth;

Holding and subsidiary companies, door Sir Albert W. Wyon;

The control of charges and profits of statutory undertakings in private or public ownership and the accounts relating thereto, door William Cash;

Accounting as an aid to commerce, door Prof. Wm. Annan;

Mechanical accounting door Robert Ashworth;

Capitalist combinations in industry in the light of presentday needs, door C. Hewetson Nelson;

The auditor's responsibility in relation to balance sheets and profit and loss accounts, door Henry Morgan; Dr. W. Voss en Colonel Robert H. Montgomery;

Depreciatie en veroudering, door H. G. Howitt.

A I *Maandblad v. Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Februari en Maart 1934*

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

De accountant en de belastingpraktijk

Hageman, J. H. — Besproken wordt o.m. de plaats van den accountant in de belastingpraktijk. O.m. komt schrijver tot de volgende conclusies:

1. De invloed van de belastingwetten op het bedrijfsleven is zoo groot —terwijl het waarschijnlijk is, dat deze nog in sterke mate zal toenemen — dat de accountant, zal hij zijn functie als zoodanig naar behooren vervullen, niet alleen bekend moet zijn met de verschillende belastingwetten, maar tevens een inzicht behoort te hebben in de leidende beginselen dezer wetten.
2. De stelling, dat een accountant zich bij voorkeur niet heeft in te laten met de belastingpraktijk is, hoewel te begrijpen, niet vol te houden, daar hij zich dan zou terugtrekken van een terrein, dat voor een belangrijk deel, dat des accountants is en dit zou overlaten aan allerlei onbevoegden.
3. Indien een accountant-belasting-consulent optreedt zal men moeten aannemen, dat zijne conclusies berusten op een zelfstandig onderzoek en zal hij in die mate verantwoordelijk zijn, tenzij het tegenovergestelde duidelijk blijkt.

A II 1 *Maandblad v. Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Mei 1934*

Aanleg en geschiktheid voor het beroep van accountant

Hoorn, Th. van — Aan de hand van een boekje, geschreven door